

การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน :
ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม และประเทศไทย

นายภูสิทธิ์ เหลืองเรืองทิพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นว่าส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542
ISBN 974-334-745-3
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TRADEMARK REGISTRATION IN ASEAN COUNTRIES:
SINGAPORE, MALAYSIA, INDONESIA, VIETNAM AND THAILAND

Mr. Poosit Luengruengtip

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws

Department of Law

Faculty of Laws

Chulalongkorn University

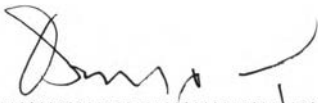
Academic Year 1999

ISBN 974-334-745-3

วิชาที่อธิขานำเสนอ การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน :
ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย กัมพูชา เวียดนาม และประเทศไทย
โดย นายภูทธิทธิ์ เหลืองเรืองทิพย์
ภาคนิเทศ นิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์รัชชัย ศุภผลศิริ

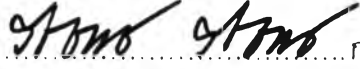
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาดำรงหลักสูตรปริญญาโทบริหารนิเทศ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์รัชชัย ศุภผลศิริ)

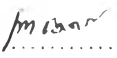
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์สุชาติ ธรรมาพิทักษ์กุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์รัชชัย ศุภผลศิริ)

..... กรรมการ
(อาจารย์วีรวิทย์ วีรวิทย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์บุญมา เตชะวณิช)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชวลิศ ชิตติศาสตร์)

กุสิทธ์ เหลืองเรืองทิพย์ : การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน : ประเทศ
สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม และประเทศไทย (TRADEMARK REGISTRATION IN
ASEAN COUNTRIES: SINGAPORE, MALAYSIA, INDONESIA, VIETNAM AND THAILAND)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ธัชชัย ศุภผลศิริ, 183 หน้า. ISBN 974-334-745-3 .

การวิจัยนี้ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของเครื่องหมายการค้าที่มีต่อการ
พัฒนาเศรษฐกิจของบรรดาประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน โดยมุ่งศึกษาในเชิงเปรียบเทียบถึงกฎหมาย และระเบียบวิธี
ปฏิบัติในการพิจารณารับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนที่มีศักยภาพในการแข่งขันทาง
เศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม และ
ประเทศไทย แต่โดยที่แต่ละประเทศสมาชิกนั้นต่างต้องผูกพันตามพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศที่แตกต่าง
กันไปตามสภาพความเหมาะสม และการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจการค้า จึงส่งผลให้บรรดากฎหมายและวิธีปฏิบัติ
ในการพิจารณารับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศเหล่านี้มีความแตกต่างกันออกไปในรายละเอียด ซึ่งย่อมมี
ผลต่อความเป็นเอกภาพในการให้ความคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าโดยการจดทะเบียนสำหรับประเทศสมาชิก
ในกลุ่มอาเซียน

จากการศึกษาและวิจัยสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นโดยแบ่งออกเป็นประเด็นพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบ
กฎหมายและวิธีปฏิบัติในการพิจารณารับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของแต่ละประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนได้ผล
สรุปว่า แม้กฎหมายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณารับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของประเทศสมาชิกกลุ่มอา
เซียนจะมีความแตกต่างกัน แต่ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดความสอดคล้องกันได้ภายใต้ความผูกพันตามมาตรฐานระหว่าง
ประเทศที่แต่ละประเทศต่างเข้าผูกพันและยังเป็นที่คาดหมายได้ว่า บรรดาประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนจะสามารถ
พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและวิธีปฏิบัติในการพิจารณารับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าภายในประเทศสมาชิก
เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนไปในทางที่ดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยมีดังต่อไปนี้

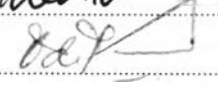
1. กำหนดขอบเขตของเครื่องหมายการค้าที่อาจรับจดทะเบียนได้ให้สอดคล้องกันระหว่างประเทศ
สมาชิกในกลุ่มอาเซียน
2. กำหนดให้ในการยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ผู้ขอสามารถระบุรายการสินค้าหรือ
บริการเป็นภาษาอังกฤษ หรือภาษาอื่นได้
3. เร่งจัดให้มีการศึกษาและกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้งระบบเครื่องหมายการค้าอาเซียนให้
เกิดความชัดเจนเป็นเอกภาพ
4. ปรับปรุงรูปแบบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยนำระบบการจดทะเบียนทางสื่ออินเทอร์เน็ต
มาใช้ ตลอดจนปรับปรุงความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานให้มีมาตรฐานทางความรู้ ภาษา ตลอดจน
ระดับแนวการทำคำวินิจฉัยให้มีความเป็นเอกภาพ เป็นต้น

ภาควิชา ..... นิติศาสตร์.....

สาขา ..... นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา ..... 2542.....

ลายมือชื่อนิติต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

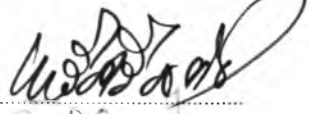
MR.POOSIT LUENGRUENGTIP : TRADEMARK REGISTRATION IN ASEAN COUNTRIES : SINGAPORE, MALAYSIA, INDONESIA, VIETNAM AND THAILAND. THESIS ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR DHAJJAI SUBHAPHOLSIRI, 183 pp. ISBN 974-334-745-3.

This research proposes to justify the important role of trademarks in the field of economic development in ASEAN countries. The method of this research is based on a comparison of the laws and legal practices for the registration of trademark in the ASEAN countries where their economies and international trade are similar or nearly similar, such as Singapore, Malaysia, Indonesia, Vietnam and Thailand. As each ASEAN country has been bound by international arrangements of different kinds and levels, many laws and legal practices relating to the registration of trademarks in these countries therefore differ in details. The dilemma arising from the differences in the laws and legal practices among ASEAN countries also effect the harmonization of their trademark registration system.

The consequence of the study and research of the existing problems with regard to trademark registration in ASEAN countries confirms that although the laws and legal practices relating to the registration of trademarks in each member country are different, the trademark registration system of these countries, however, can be harmonized under the current international standards prescribed under the international conventions of which the countries are members. This will also enable them to develop and improve their laws and practices for the registration of trademarks in the region and to enhance and develop their economies and international trade.

The proposed suggestions in this thesis are as follows;

1. Determining and harmonizing the kind of “registrable mark” under the same standards as specified by all ASEAN member countries:
2. In the application of any trademark of registration, an applicant may clarify their goods and/or services, intended to be protected, in the English version or any other appropriate language in order to reduce the problem in translation:
3. Stipulating to provide and promote knowledge and skills to practitioners and specifying the regulations and standards in the establishment of an ASEAN trademark registration system using the same format: and
4. Developing the trademark registration system by using internet access including the upgrading of the official practitioner in respect of the same standard such as legal knowledge, language skill, order and decision making. This development can reduce the conflict of consideration in trademark registration.

ภาควิชา .....นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิติด
สาขา .....นิติศาสตร์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา .....2542..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากท่าน รองศาสตราจารย์ ธีรชัย ศุภผลศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยที่ได้เอื้อเฟื้อ และ สละเวลาอันมีค่ายิ่งแก่ผู้เขียนในการให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นในการดำเนินการวิจัยและจัดทำ วิทยานิพนธ์นี้ และด้วยทุนการวิจัยบางส่วนที่ใช้ในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ได้รับการสนับสนุนจาก ทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์สุชาติ ธรรมมาพิทักษ์กุล หัวหน้าสำนักงาน สมนึกและสุธิ์ทนายความ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์วีรวิทย์ วีรวรวิทย์ รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา ท่านอาจารย์บุญมา เตชะวนิช หัวหน้าสำนักงานบริษัท ดำเนิน สมเกียรติ และบุญมา จำกัด และท่านอาจารย์ชวลิต อัดตศาสตร์ แห่งบริษัทที่ปรึกษา กฎหมายสากล จำกัด กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการสอบ วิทยานิพนธ์และให้ข้อคิดข้อเสนอแนะในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เดชอุดม ไกรฤทธิ หัวหน้าสำนักงานกฎหมาย เดชอุดม แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด คุณวรวิมล ไกรฤทธิ และคุณนิภา วงษ์ชัยกุล หัวหน้าแผนกของ ผู้วิจัย และคุณพรานธิล ห่วง ที่เปิดโอกาสและให้ข้อชี้แนะอันมีคุณค่าทางการศึกษาและการ จัดทำวิจัยต่อผู้เขียนเป็นอย่างดี ผู้วิจัยยังต้องขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทั้งในและนอกสำนักงาน ของผู้เขียนทุกทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณสรียา กาฬสินธุ์ คุณวรรณภา เตชะรุ่งโรจน์ คุณเกรียงเดช มาจำเนียร คุณเรืองชัย ศรีสุริยันต์โยธิน และบุคคลที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ เอื้อเฟื้อ และสละเวลาให้ความช่วยเหลือค้นคว้าและจัดหาข้อมูล เอกสารประกอบการจัดทำวิทยา นิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบพระคุณครอบครัวเตชะรุ่งโรจน์ ร้านแต่คิมเซ็งที่ให้ความเอื้อเฟื้ออุปการณ์ เครื่องใช้ประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กับทั้งยังได้ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ในท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อณฑล คุณแม่จารุวรรณ เหลืองเรืองทิพย์ บิดาและมารดาผู้ให้กำเนิด คุณป้าชิวเง็ก แซ่เตีย ป้า นายภูวดล นายวรเชษฐ และ นายชัชวาลย์ เหลืองเรืองทิพย์ พี่ชายและน้องชายทั้งสองของผู้เขียนที่เป็นกำลังใจ ตลอดจนให้การ สนับสนุนทางการศึกษา รวมทั้งมอบความรักความปรารถนาอันดีอย่างมิอาจจะหาสิ่งใดเสมอ เหมือนได้ซึ่งมิให้แก่ผู้เขียนตลอดมาตราบจนถึงทุกวันนี้ และที่จะได้มีมอบให้แก่ข้าพเจ้าต่อไปใน ภายหน้าอย่างมิมีที่สิ้นสุด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย	5
3. สมมติฐานของการวิจัย	6
4. วิธีดำเนินการวิจัย	6
5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
2 วิวัฒนาการและแนวความคิดในการให้ความคุ้มครองสิทธิ ในเครื่องหมายการค้า	8
2.1 วิวัฒนาการและแนวความคิดในการให้ความคุ้มครองสิทธิใน เครื่องหมายการค้าตามพันธะกรณีระหว่างประเทศ	11
2.1.1 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้า ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ	11
2.1.2 สิทธิในเครื่องหมายการค้า	23
2.1.3 การใช้เครื่องหมายการค้า	30
2.2 วิวัฒนาการการให้ความคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้า ภายใต้กฎหมายภายในของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน	32
2.2.1 การให้ความคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้า ในประเทศสมาชิกอาเซียน	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า	
2.2.2	ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือในทางทรัพย์สินทางปัญญาอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Intellectual Property Co-operation).....	49
2.3	บทบาทของเครื่องหมายการค้ากับการพัฒนาเศรษฐกิจ.....	56
2.3.1	ประเทศสิงคโปร์.....	60
2.3.2	ประเทศมาเลเซีย.....	61
2.3.3	ประเทศอินโดนีเซีย.....	66
2.3.4	ประเทศเวียดนาม.....	69
2.3.5	ประเทศไทย.....	72
2.4	วิเคราะห์บทบาทของเครื่องหมายการค้าที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ.....	81
3	การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า.....	86
3.1	ประเทศสิงคโปร์.....	86
3.1.1	เครื่องหมายการค้าที่อาจจดทะเบียนได้.....	86
3.1.2	การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า.....	93
3.1.2.1	การเตรียมคำขอจดทะเบียน.....	93
3.1.2.2	การจัดจำพวกสินค้าและบริการ.....	94
3.1.2.3	เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันโดยแพร่หลาย.....	94
3.1.2.4	การขอถือสิทธิในวันจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ.....	95
3.1.2.5	การรับจดทะเบียนและการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า.....	95
3.1.2.6	การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า.....	99
3.1.2.7	การโอนเครื่องหมายการค้า.....	101
3.1.2.8	การถูกเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายการค้า.....	101

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2 ประเทศมาเลเซีย	104
3.2.1 เครื่องหมายการค้าที่อาจจดทะเบียนได้	104
3.2.2 การขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	107
3.2.2.1 การเตรียมคำขอจดทะเบียน	107
3.2.2.2 การจัดทำพวงสินค้าและบริการ	108
3.2.2.3 เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักกันโดยแพร่หลาย	108
3.2.2.4 การขอถือสิทธิในวันจดทะเบียน เครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ	109
3.2.2.5 การรับจดทะเบียนและการออกหนังสือสำคัญ แสดงการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	109
3.2.2.6 การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า	112
3.2.2.7 การโอนเครื่องหมายการค้า	113
3.2.2.8 การถูกเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายการค้า	114
3.3 ประเทศอินโดนีเซีย	115
3.3.1 เครื่องหมายการค้าที่อาจจดทะเบียนได้	117
3.3.2 การขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	118
3.3.2.1 การเตรียมคำขอจดทะเบียน	118
3.3.2.2 การจัดทำพวงสินค้าและบริการ	119
3.3.2.3 เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักกันโดยแพร่หลาย	119
3.3.2.4 การขอถือสิทธิในวันจดทะเบียน เครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ	120
3.3.2.5 การรับจดทะเบียนและการออกหนังสือสำคัญ แสดงการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	121
3.3.2.6 การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า	123

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3.2.7 การโอนเครื่องหมายการค้า.....	125
3.3.2.8 การถูกเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายการค้า.....	126
3.4 ประเทศเวียดนาม.....	128
3.4.1 เครื่องหมายการค้าที่อาจจดทะเบียนได้.....	128
3.4.2 การขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า.....	129
3.4.2.1 การเตรียมคำขอจดทะเบียน.....	129
3.4.2.2 การจัดจำพวกสินค้าและบริการ.....	130
3.4.2.3 เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักกันโดยแพร่หลาย.....	130
3.4.2.4 การขอถือสิทธิในวันจดทะเบียน เครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ.....	130
3.4.2.5 การรับจดทะเบียนและการออกหนังสือสำคัญ แสดงการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า.....	131
3.4.2.6 การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า.....	134
3.4.2.7 การโอนเครื่องหมายการค้า.....	136
3.4.2.8 การถูกเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายการค้า.....	138
3.5 ประเทศไทย.....	139
3.5.1 เครื่องหมายการค้าที่อาจจดทะเบียนได้.....	139
3.5.2 การขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า.....	144
3.5.2.1 การเตรียมคำขอจดทะเบียน.....	145
3.5.2.2 การจัดจำพวกสินค้าและบริการ.....	146
3.5.2.3 เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักกันโดยแพร่หลาย.....	146
3.5.2.4 การขอถือสิทธิในวันจดทะเบียน เครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ.....	147

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.5.2.5	การรับจดทะเบียนและการออกหนังสือสำคัญ แสดงการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า..... 147
3.5.2.6	การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า..... 152
3.5.2.7	การโอนเครื่องหมายการค้า..... 155
3.5.2.8	การถูกเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายการค้า..... 156
4	วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า..... 160
4.4.1	เครื่องหมายการค้าที่อาจจดทะเบียนได้..... 160
4.4.2	การขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า..... 161
4.4.2.1	การเตรียมคำขอจดทะเบียน..... 162
4.4.2.2	การจ่ายค่าสงวนและบริการ..... 162
4.4.2.3	เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักกันโดยแพร่หลาย..... 163
4.4.2.4	การขอสิทธิในวันจดทะเบียน เครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ..... 164
4.4.2.5	การรับจดทะเบียนและการออกหนังสือสำคัญ แสดงการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า..... 164
4.4.2.6	การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า..... 165
4.4.2.7	การโอนเครื่องหมายการค้า..... 165
4.4.2.8	การถูกเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายการค้า..... 165
5	บทสรุปและเสนอแนะ..... 167
6.1	บทสรุป..... 167
6.2	ข้อเสนอแนะ..... 169

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	172
ภาคผนวก	177
ประวัติผู้วิจัย	183